

Kansen voor Pools-Nederlandse samenwerking?

Poolse pluimveehouderij heeft nog geweldig groeipotentieel

Polen is de grootste producent van vleeskuikens in Europa en binnenkort wordt het ook de grootste exporteur, want de Poolse pluimveesector is nog lang niet over haar groeisput heen en de honger naar meer afzetgebied lijkt onverzadigbaar. Polen moet nu nog Nederland en Frankrijk voor zich dulden als grote EU-exporteurs. Over twee of drie jaar kan de volgorde van de top drie anders zijn. Maar in de wedijver liggen niet alleen bedreigingen voor de Nederlandse sector. Er zijn ook kansen. Polen is namelijk naarstig op zoek naar kennis en partners uit ons land.

Nog niet eens zo lang geleden was Polen een armoedig en onderontwikkeld land met landbouwproducten die nauwelijks konden concurreren met West-Europa. Maar het land

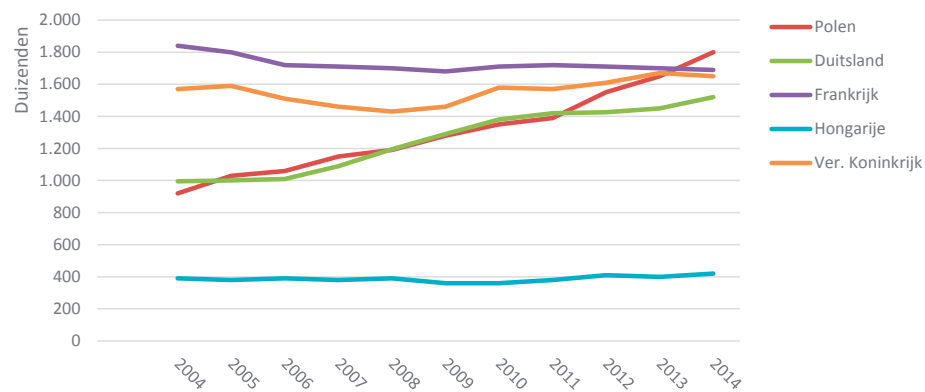
achter het voormalige IJzeren Gordijn heeft de afgelopen jaren een geweldige ontwikkeling doorgemaakt. Sectoren groeien, bloeien en vooral de pluimveehouderij kende een

aanhoudende groei met bijna recht omhoog schietende grafieklijnen. Niet alleen in volume maar ook in kwaliteit kan Polen anno 2016 de concurrentie met zelfvertrouwen

Polen was in 2015 de grootste kippenveesproducent van Europa.

Grafiek vleeskuikenproductie Polen

Poolse productie van vleeskuikens in tonnen in vergelijking met de vier grootste pluimveel-
anden in de EU. Nederland staat niet in de grafiek vermeld, omdat de vleeskuikenproductie
op een aanzienlijk lager niveau ligt.

aan. De poultry-afdeling van de Nederlandse Ambassade in Warschau stelde recentelijk een quickscan op van de Poolse pluimveehouderij en export. Daaruit blijkt dat Polen in 2015 met 2,4 miljoen ton kippenvees de grootste pluimvee-
producent in Europa was met een stijging van 10 procent ten opzichte van 2014.

De Poolse pluimveehouders zetten een deel van hun producten in eigen land af. Deze afzetmarkt van 38 miljoen mensen zorgt voor een stevig fundament onder de sector. Bovendien neemt de Poolse consumptie van kip jaarlijks toe. Maar de toename van de kipconsumptie gaat niet zo snel als de groei van de productie. Op dit moment wordt meer dan 40 procent geëxporteerd naar vooral landen in de EU. Die hoeveelheid zal in de nabije toekomst sterk toenemen. In 2015 steeg de uitvoer naar landen buiten de EU met iets minder dan 25 procent ofwel ongeveer 170.000 ton vlees. Afgezien van de kwaliteitsverbeteringen in de afgelopen jaren zijn vooral de lage productiekosten

reden dat Polen haar pluimveevlees goed kan exporteren.

Drie miljoen ton

Maar het zal niet lang meer duren of Polen zal in ieder geval Nederland op de exportranglijst inhalen. De Nederlandse Ambassade verwacht dat de Poolse pluimveehouderij

stallen zijn voor dit jaar al afgegeven. De sector wordt daarnaast door de Poolse politiek met rust gelaten; de politiek richt zich vooral op de kleine Poolse boeren met varkens en koeien en die zelden alleen kippen hebben.

De pluimveebedrijven in Polen zijn allemaal grootschalig; soms zijn ze zo groot dat ze een eigen slachterij hebben die conform de

Grootste bedreiging voor Poolse pluimveesector vormt een uitbraak van vogelgriep

de komende jaren met nog zeker 20 procent naar ongeveer 3 miljoen ton vlees zal groeien. De groei is mogelijk, omdat er in Polen nog veel ruimte is voor grote stallen. De benodigde vergunningen voor veel nieuwe

Europese standaarden is. De sector is zeer professioneel van opzet. De focus ligt sterk op kwaliteit voor een lage kostprijs en daar boeken de Polen nu succes mee. Door de lage milieudruk zijn ook deze kosten laag, ►

Voerconversie Polen versus Nederland

De voerconversie in Polen lag in 2013 op 1,76; een groot verschil met de 1,67 voor de Nederlandse vleeskuikens. De Poolse kosten voor productie en slacht liggen flink lager. In 2013 kostte een geslacht vleeskuiken 1,56 euro in Polen (productiekosten 1,35 euro en slachtkosten 0,21 euro); in Nederland lagen die kosten op 1,73 euro (productiekosten 1,40 euro en slachtkosten 0,33 euro). Met 1,56 euro is Polen zelfs de goedkoopste in Europa gevolgd Hongarije (1,60 euro) en dan Duitsland (1,71 euro). Lage arbeidskosten, geen mestafzetkosten en lage variabele kosten zijn de grootste voordelen voor de Polen.

Poolse exportlanden

In 2013 exporteerde Polen 25 procent van haar pluimveevlees naar Duitsland, 17 procent naar het Verenigd Koninkrijk, 9,1 procent naar Frankrijk, 9 procent naar Tsjechië en 5,8 procent naar Nederland. Buiten Europa exporteerde Polen naar Hongkong (2,5 procent), Benin (2,5 procent) en Litouwen (3,1 procent). Deze cijfers zijn echter niet meer accuraat, want in drie jaar tijd groeide de Poolse pluimveevleessector met meer dan 20 procent en werden nieuwe afzetmarkten gevonden of bestaande markten uitgebreid. Inmiddels levert Polen aan China en op korte termijn zullen ook Saoedi-Arabië, Taiwan en Zuid-Afrika nieuwe afzetmarkten zijn. Daarnaast verscheept Polen ook kleinere hoeveelheden naar de Verenigde Staten, Maleisië, Marokko, Bahrein, Libië, Israël en Iran. Ook deze markten bieden voor de Poolse kip een mooi toekomstperspectief. Qua exportomvang staat Polen op plek 3, na Frankrijk en Nederland. In 2013 ging 0,32 procent van de Nederlandse pluimvee-export naar Polen. Dat betrof vooral 'lagere kwaliteitsproducten' zoals geslachte leghennen, moederdieren, haantjes.

evenals de kosten voor arbeid en gebouwen. Toch hangen er ook de nodige bedreigingen boven de hoofden van de Poolse pluimveehouders. Zo blijkt het nu al zeer lastig te zijn om eigen Poolse werknemers te vinden voor de pluimveebedrijven. Uit nood komen er veel mensen uit de Oekraïne om op de bedrijven te werken, maar deze missen meestal de vaardigheden en ervaring. Gebrek aan goed personeel is op dit moment de bottleneck voor de groei.

Hoewel de meeste Poolse pluimveebedrijven, slachterijen en distributiebedrijven hun zaakjes goed op orde hebben, zijn er dieper in de keten nog wel uitdagingen om de standaard in productie, slachtproces, koeling en transport te verbeteren. Heel af en toe blijkt er toch een product van mindere kwaliteit (over datum heen/bedorven) in de Poolse winkelschappen te liggen.

De grootste bedreiging voor de Poolse pluimveesector vormt echter een eventuele uitbraak van vogelgriep. De veterinaire organisatie bij een dergelijke calamiteit staat niet op hetzelfde niveau als in Nederland. De Poolse dierenartsen, ambtenaren en pluimveehouders zullen niet zo snel en ade-

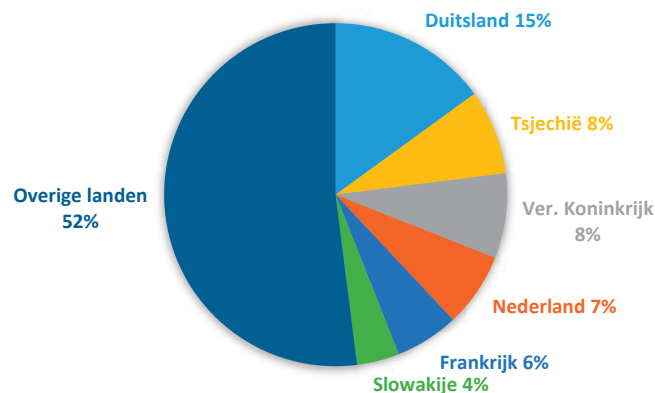
quaat reageren als hun Hollandse collega's, waardoor de ziekte zich in een rapper tempo verspreidt met alle gevolgen voor de productie en export.

Hollandse partners

De ongekennde en haast grenzeloze groei van de Poolse pluimveehouder is natuurlijk een directe bedreiging voor de Nederlandse sector. Nederland kan met de Polen eenvoudigweg niet concurreren op prijs. En gezien de expansiedrift in de komende jaren kan Nederland nog wel eens behoorlijk last gaan krijgen van de Polen. Zo wil het land ook de export naar Zuid-Afrika vergroten. Na Brazilië is Nederland in dat land de tweede exporteur en die plaats kan Polen met haar goedkoop kwaliteitsvlees zomaar inpikken. Om dat te voorkomen, moet Nederland zich sterk maken. Met Zuid-Afrika en ook een aantal andere landen heeft Nederland evenwel een goed handelsverdrag voor pluimvee. Overigens exporteert Polen in 2015 zo'n 7 procent van haar export ook naar Nederland. Op onze beurt exporteren wij ook, maar dat is nog geen procent van

Grafiek export Polen

Polen exporteerde in 2014 vooral naar de EU-landen. Ongeveer 20 procent gaat naar landen buiten de EU.

onze totale pluimvee-export. Maar de grenzeloze Poolse groei kent voor Nederland ook positieve kanten en onze pluimveesector kan hier direct en indirect van profiteren. Door de groeipotentie wil men in Polen de kansen zo snel mogelijk verzilveren en dat hoopt men onder meer te doen met buitenlandse partners en investeerders. De Poolse pluimveehoudersector heeft een schreeuwende behoefte aan kapitaal en kennis.

Nederland staat hoog aangeschreven, wellicht mede door een joint venture met Storteboom BV. Deze slachterij heeft in het Poolse Granowe een nieuw slachthuis gebouwd met een capaciteit van 3 miljoen kippen per week, 2.000 werknemers en een omzet van 600 miljoen euro. Het is één van de meest moderne slachterijen in Polen en vanwege deze succesvolle Pools-Nederlandse samenwerking zoeken Poolse ondernemers naar Hollandse partners. De Nederlandse ambassade in Warschau krijgt regelmatig aanvragen om op zoek te gaan naar een Nederlandse partner voor elk onderdeel van de pluimveeketen. ■

Groei Poolse kippenvleesproductie

De regio's waar in Polen de meeste vleeskuikens worden geproduceerd zijn Mazowieckie en Wielkopolskie. Sinds 2004 is de productie hier verdubbeld en de productie groeit jaarlijks. In heel Polen werd in 2004 iets meer dan 900.000 ton kippenvlees geproduceerd. Een jaar later lag dit cijfer al boven 1 miljoen. In 2011 bereikte de productie 1,4 miljoen ton. Sindsdien is de groei nog harder gestegen, want in 2012 produceerde Polen 1,55 miljoen ton en 2013 1,65 miljoen om uiteindelijk eind 2015 op 2,4 miljoen ton uit te komen. Als de lijn vanaf 2011 wordt doorgetrokken, zit Polen in 2020 op een productie van 3 miljoen ton.

